

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ มีจำนวน 315 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 87.5 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ สาเหตุที่ต้องสอนกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มประสบการณ์ที่สนใจและงานพิเศษอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางดังแสดงไว้ในตารางที่ 3 - 4

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เป็นรายชื่อ แล้วนำเสนอในรูปตารางดังแสดงในตารางที่ 5 - 29

ตอนที่ 3 การปฏิบัติการสอนกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เป็นรายชื่อ แล้วนำเสนอในรูปตารางดังแสดงในตารางที่ 30 - 48

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ นั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตจำนวนทั้งสิ้น 30 ฉบับ มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปความเรียงและนำไปประกอบการอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (N = 315)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	144	45.71
หญิง	171	54.29
อายุ		
20 - 25 ปี	12	3.81
26 - 30 ปี	97	30.79
31 - 35 ปี	97	30.79
36 - 40 ปี	64	20.32
41 ปีขึ้นไป	45	14.29
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรีทางการศึกษา	191	60.64
ปริญญาตรีด้านอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษา	8	2.54
ต่ำกว่าปริญญาตรี (ทางการศึกษา)	101	32.06
ต่ำกว่าปริญญาตรี (ด้านอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษา)	15	4.76

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 6 ปี	57	18.09
6 - 10 ปี	131	41.59
11 - 15 ปี	52	16.51
16 ปีขึ้นไป	75	23.81

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 54.29 เป็นเพศหญิง โดยมีอายุอยู่ในช่วง 26 - 30 ปี และ 31 - 35 ปี จำนวนเท่ากับ ทั้งสองช่วง คือ ร้อยละ 30.79 มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ร้อยละ 60.64 และมีประสบการณ์ในการสอน 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.89

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามพื้นฐาน
ประสบการณ์และความสนใจ

รายการ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ		
ต่ำกว่า 4 ปี	70	22.22
4 - 6 ปี	81	25.71
7 - 9 ปี	73	23.18
10 - 12 ปี	91	28.89
สาเหตุที่ต้อง เป็นผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ		
สมัครใจ	28	8.89
เป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกกลุ่มประสบการณ์	264	83.81
ผู้บริหารมอบหมายให้สอน	23	7.30
กลุ่มประสบการณ์ที่สนใจมากที่สุด		
กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์)	101	32.00
กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)	60	19.05
กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์-ภาษาไทย)	11	3.49
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	36	11.43
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	26	8.25
กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	68	21.59
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ)	13	4.13
การเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการสอนกลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ		
ไม่เคยเข้ารับการอบรม	161	51.11
เคยเข้ารับการอบรม	154	48.89

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 315,	ร้อยละ
หน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมาย		
เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน	56	17.46
เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน	75	23.81
เจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน	66	20.95
เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	42	13.33
ครูวิชาการโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน	81	25.71
กรรมการกลุ่มโรงเรียนหรือกรรมการประถมศึกษา		
อำเภอ	16	5.06
อื่น ๆ	77	24.44

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 28.89 มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ อยู่ในช่วง 10 - 18 ปี ส่วนที่ต้องเป็นครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เนื่องจากเป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ร้อยละ 83.81 กลุ่มประสบการณ์ที่ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพสนใจมากที่สุดคือ กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) คิดเป็นร้อยละ 32.06 ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 51.11 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 25.71 ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูวิชาการโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

1. การจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ จำแนกตามสภาพแวดล้อมที่จัดให้มีขึ้นในโรงเรียน

รายการ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
แปลง เกษตร		
1 แห่ง	163	51.75
2 แห่งขึ้นไป	152	48.25
เนื้อที่ของแปลง เกษตรที่มีทั้งหมด		
ต่ำกว่า 1 ไร่	68	21.59
1 - 10 ไร่	178	56.51
11 - 20 ไร่	52	16.51
21 ไร่ขึ้นไป	17	5.39
เรือนเพาะชำ		
1 หลัง	163	51.75
2 หลังขึ้นไป	16	5.08
ไม่มีเรือนเพาะชำ	136	43.17

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
เนื้อที่ของ เรือนเพาะชำ (ต่อหลัง)		
1 - 19 ตาราง เมตร	51	16.19
20 - 30 ตาราง เมตร	87	27.62
31 ตาราง เมตรขึ้นไป	41	13.02
โรงฝึกงาน		
1 หลัง	192	60.95
2 หลัง	15	4.76
ไม่มีโรงฝึกงาน	108	34.29
เนื้อที่ของ โรงฝึกงาน (ต่อหลัง)		
50 ตาราง เมตรลงมา	12	3.81
51 - 100 ตาราง เมตร	78	24.76
101 - 150 ตาราง เมตร	41	13.02
151 ตาราง เมตรขึ้นไป	76	24.12
ห้องโถงนากการหรือโรงอาหาร		
1 ห้อง	158	50.16
2 ห้องขึ้นไป	-	-
ไม่มีห้องโถงนากการหรือโรงอาหาร	157	49.84

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
ห้องปฏิบัติการกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ		
1 ห้อง	53	16.83
2 ห้อง	4	1.27
ไม่มีห้องปฏิบัติการ	258	81.90
ห้องเรียนพิเศษอื่น ๆ (เช่นห้องอเนกประสงค์, ห้องประชุม เป็นต้น)		
1 ห้อง	42	13.33
2 ห้อง	73	23.18
3 ห้อง ขึ้นไป	55	17.46
ไม่มีห้องเรียนพิเศษ	145	46.03

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่จัดให้มีแปลง เกษตร
 ในโรงเรียน โดยร้อยละ 56.51 ตอบว่า มีแปลงเกษตร 1 - 10 ไร่ ส่วนเรียนเพาะชำ
 ร้อยละ 51.75 ตอบว่า มี 1 หลัง และมีเนื้อที่หลังละ 20 - 30 ตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 27.62
 นอกจากนี้ร้อยละ 60.95 ตอบว่า มีโรงฝึกงาน 1 หลัง ซึ่งมีเนื้อที่หลังละประมาณ 51 - 100
 ตาราง เมตร สำหรับห้องโภชนาการหรือโรงอาหารนั้น จำนวนที่ตอบว่า มี กับ ไม่มี มีจำนวน
 ใกล้เคียงกัน ส่วนห้องปฏิบัติการกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพและห้องเรียนพิเศษอื่น ๆ ครูกลุ่ม
 การงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 46.03 ตอบว่า ไม่มี

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ. จำแนกตามปัญหาของการจัดสภาพแวดล้อมและวิธีการแก้ไข

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
ความเพียงพอของสถานที่หรือสิ่งสนับสนุนการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ (ตามตารางที่ 5)		
เพียงพอ	99	31.43
ไม่เพียงพอ	216	68.57
สถานที่หรือสิ่งสนับสนุนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพที่ไม่เพียงพอ		
แปลงเกษตร	158	50.16
เรือนเพาะชำ	72	22.86
โรงฝึกงาน	44	13.97
ห้องโภชนาการหรือโรงอาหาร	65	20.63
ห้องปฏิบัติการกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	10	3.17
ห้องเรียนพิเศษอื่น ๆ	6	1.90
วิธีการแก้ไขในกรณีสถานที่หรือสิ่งสนับสนุนการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพไม่เพียงพอ		
แ่่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ	31	9.84
ใช้ห้องเรียนอื่นแทน	13	4.13
กำหนดตารางและสถานที่	20	6.35
ใช้สถานที่อื่นในชุมชน	19	6.03

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน N=315	ร้อยละ
ใช้ประโยชน์จากที่ว่างในโรงเรียนให้มากที่สุด	177	56.19
อื่น ๆ	3	0.95
ไม่ตอบ	3	0.95

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 68.57 เห็นว่า สถานที่หรือสิ่งสนับสนุนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพต่าง ๆ (ตามรายการใน ตารางที่ 5) ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะแปลงเกษตร ครูร้อยละ 50.16 เห็นว่า ไม่เพียงพอที่จะ ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนวิธีการแก้ปัญหาสถานที่หรือสิ่งสนับสนุนการสอนไม่เพียงพอ นั้นครูกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 56.19 แก้ปัญหาโดยการหาที่ว่างในบริเวณโรงเรียนมาใช้ ประโยชน์ให้มากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนและวิธีการในการจัด

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การจัดป้ายนิเทศหรือกระดานข่าวกลางแจ้ง		
จัด	186	59.05
ไม่จัด	129	40.95
วิธีการในการจัดป้ายนิเทศหรือกระดานข่าวกลางแจ้ง		
จัดตามข่าว เหตุการณ์หรือวันสำคัญ	135	42.86
จัดตาม เนื้อหาที่สอน	105	33.33
จัดตามความสนใจของนักเรียนและชุมชน	35	11.11
การจัดแสดงผลงานนักเรียนต่อสาธารณชน		
จัด โดยจัดแสดงร่วมกับผลงานนักเรียนในกลุ่ม ประสบการณ์อื่น	132	41.91
จัด โดยแยกแสดงเฉพาะกลุ่มการทำงานและ พื้นฐานอาชีพ	81	25.71
ไม่ได้จัดแสดง	102	32.38
สถานที่ที่ใช้จัดแสดงผลงานนักเรียน		
อาคารที่ไม่ใช่ห้องเรียน เช่น โรงฝึกงาน ห้องสหกรณ์	99	31.42
ห้องแสดงผลงานนักเรียนโดยเฉพาะ	18	5.71
สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ร้านค้า สหกรณ์ชุมชน	18	5.71
อื่น ๆ	78	24.77

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การจัดตั้งชุมนุมหรือกลุ่มสนใจในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ		
จัดตั้ง	80	25.04
ไม่ได้จัดตั้ง	230	73.01
ไม่ตอบ	5	1.59

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 59.05 มีการจัดป้ายนิเทศหรือกระดานข่าวกลางแจ้ง เพื่อเผยแพร่ข่าวสารกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพต่อสาธารณชน โดยจัดตามข่าว เหตุการณ์หรือวันสำคัญ ส่วนการจัดแสดงผลงานนักเรียนต่อสาธารณชน นั้น ร้อยละ 41.91 ตอบว่า มีการจัดแสดง โดยจัดแสดงร่วมกับผลงานนักเรียนในกลุ่มประสบการณ์อื่น ส่วนใหญ่ใช้อาคารที่ไม่ใช่ห้องเรียนเป็นที่จัดแสดง ส่วนการจัดตั้งชุมนุมหรือกลุ่มสนใจเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพนั้น ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 73.01 ตอบว่า ไม่ได้จัดตั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามการจัด
ตกแต่งห้องเรียนและแหล่งอุปกรณ์ที่ใช้

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การจัดตกแต่งห้องเรียน		
จัด	292	92.70
ไม่จัด	23	7.30
แหล่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการตกแต่งห้องเรียน		
ผลงานนักเรียน	272	86.35
วัสดุในห้องถื่น	135	42.86
โรงเรียนจัดสรรให้	118	37.46
ชุมชนบริจาคเงินทุนจัดซื้อให้	8	2.54
ใช้งบประมาณส่วนตัวในการจัดซื้อ	165	52.38
อื่น ๆ	6	1.90

ตารางที่ 8 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 92.70 มีการจัดตกแต่ง
ห้องเรียน เพื่อเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ครูร้อยละ 86.35
ใช้ผลงานนักเรียน เป็นวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียน รองลงมาครูร้อยละ 42.86 ใช้วัสดุ
ในห้องถื่น

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
การจัดป้ายนิเทศหรือมุมความรู้

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การจัดป้ายนิเทศหรือมุมความรู้กลุ่มงานและ พื้นฐานอาชีพในห้องเรียน		
จัด	293	93.02
ไม่จัด	22	6.98
วิธีการในการจัด ป้ายนิเทศหรือมุมความรู้		
จัดตามข่าวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ	77	24.44
จัดตามเนื้อหาหรือเรื่องที่สอน	214	67.94
จัดตามความสนใจของนักเรียน	35	11.11
จัดตามวันสำคัญที่น่าสนใจสำหรับกลุ่มงาน และพื้นฐานอาชีพ	48	15.24
อื่น ๆ	1	0.32

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 93.02
ได้จัดป้ายนิเทศหรือมุมความรู้กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพในห้องเรียน โดยร้อยละ 67.94
จัดตามเนื้อหาหรือเรื่องที่สอน

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
การจัดแสดงผลงานนักเรียนและวิธีการคัดเลือก

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การจัดแสดงผลงานนักเรียน		
มีการจัดแสดง	289	91.75
ไม่มีการจัดแสดง	26	8.25
วิธีการในการคัดเลือกผลงานนักเรียนมาแสดง		
จัดผลงานนักเรียนทุกคนมาแสดง	142	45.08
ให้นักเรียนช่วยกันเลือก	53	16.83
ครูคัดเลือกจากผลงานนักเรียนที่เด่น ๆ มาแสดง	94	29.84

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 91.75 มีการ
จัดแสดงผลงานนักเรียนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในท้องเรียน ครูร้อยละ 45.08
จัดผลงานนักเรียนทุกคนมาแสดง รองลงมาครูร้อยละ 29.84 คัดเลือกจากผลงานนักเรียน
ที่เด่น ๆ มาแสดง

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
การจัดมุมหนังสือในห้องเรียน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การจัดมุมหนังสือสำหรับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในห้องเรียน		
จัด แต่จัด เฉพาะหนังสือเรียน	74	23.49
จัด แต่จัดให้มี เฉพาะหนังสือ เสริมความรู้หรือ หนังสืออ่านประกอบ	43	13.65
จัด โดยจัดไว้ทั้งหนังสือเรียนและหนังสือเสริม ความรู้หรืออ่านประกอบ	143	45.40
ไม่ได้จัด	55	17.46

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 45.40

มีการจัดมุมหนังสือสำหรับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในห้องเรียน โดยจัดให้มีทั้งหนังสือเรียน
และหนังสือเสริมความรู้หรืออ่านประกอบ รองลงมาครูร้อยละ 23.49 จัดไว้เฉพาะหนังสือเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การจัดการ เกี่ยวกับสื่อการสอน

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามแหล่งที่ได้มาของสื่อการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
แหล่งที่ได้มาของสื่อการสอน		
ผลิตขึ้นใช้เอง	219	69.52
ซื้อสำเร็จรูป	149	47.30
ยืมจากโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนใกล้เคียง	149	47.30
อื่น ๆ	18	5.71

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 69.52 ได้สื่อการสอนมาด้วยการผลิตขึ้นใช้เอง รองลงมาครูจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 47.30 ซื้อสำเร็จรูปและยืมจากโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนใกล้เคียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามแหล่งที่มาของ
เงินทุนหรืองบประมาณในการจัดซื้อและจัดหาสื่อการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
แหล่งที่มาของ เงินทุนหรืองบประมาณ		
ครูในโรงเรียนร่วมกันบริจาค	22	6.98
งบประมาณส่วนตัวของครูผู้สอน	190	60.32
บุคคลภายนอกบริจาคให้	17	5.40
งบประมาณของโรงเรียน	45	14.29
งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ	257	81.59
อื่น ๆ	14	4.44

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 81.59 หรืองบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จากงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รองลงมาครูร้อยละ 60.32 ได้จากงบประมาณส่วนตัวของครูผู้สอนเอง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม

วิธีการในการจัดทำสื่อการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพที่ต้องผลิตขึ้นใช้เอง

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
วิธีการในการจัดทำสื่อการสอน		
ครูทุกคนร่วมกันจัดทำ	39	12.38
ครูในโรงเรียนแบ่งกันจัดทำ เป็นกลุ่มหรือรายบุคคล	40	12.70
ครูคนใดคนหนึ่งจัดทำ เพียงคนเดียว	6	1.90
ครูประจำชั้นจัดทำ เฉพาะชั้นของตนเอง	166	52.70
ครูกับนักเรียนร่วมกันจัดทำ	171	54.29
อื่น ๆ	12	3.81
ไม่ตอบ	5	1.59

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 54.29 มีวิธีการจัดทำสื่อการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพที่ต้องผลิตขึ้นใช้เอง โดยครูจัดทำร่วมกับนักเรียน รองลงมาร้อยละ 52.70 ครูผู้สอนประจำชั้นจัดทำเฉพาะชั้นของตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
สภาพของสื่อการสอนและวิธีการในการจัดการกับสื่อการสอนที่ชำรุด

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
สภาพของสื่อการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่มีอยู่		
สื่อการสอนทุกอย่างอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี	58	18.41
สื่อการสอนบางอย่างชำรุดต้องซ่อมแซม	219	69.53
สื่อการสอนส่วนใหญ่ชำรุดไม่สามารถใช้งานได้	38	12.06
วิธีการจัดการกับสื่อการสอนที่ชำรุด		
ครูซ่อมแซมเอง	218	69.21
นักการภารโรงซ่อมแซม	101	32.06
ครูและนักเรียนช่วยกันซ่อมแซม	209	66.35
การว่าจ้างบุคคลภายนอกซ่อมแซมให้	13	4.13
การจัดหาสื่อการสอนใหม่มาทดแทน	55	17.46
อื่น ๆ	4	1.27

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 69.53
เห็นว่า สื่อการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบันบางอย่างชำรุดต้องซ่อมแซมและครู
ร้อยละ 69.21 ตอบว่า สื่อการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่ชำรุดนั้นครู เป็นผู้ซ่อมแซมเอง

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการในการจัดเก็บสื่อการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
วิธีการจัดเก็บสื่อการสอน		
เก็บในห้อง เก็บสื่อโดยเฉพาะ	218	69.21
เก็บไว้ตามห้องเรียนต่าง ๆ	88	27.94
เก็บตามความสะดวก	15	4.76
ไม่ได้จัดเก็บให้เป็นระเบียบ	17	5.39

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 69.21 จัดเก็บสื่อการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในห้อง เก็บสื่อโดยเฉพาะ รองลงมาครูร้อยละ 27.94 เก็บไว้ตามห้องเรียนต่าง ๆ ครูส่วนน้อยที่สุดร้อยละ 4.75 เก็บตามความสะดวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
ชนิดของเอกสารและวิธีการในการจัดทำ

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
เอกสารที่ได้จัดทำ		
โครงการปฏิบัติงานประจำปี	119	37.78
แผนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพระยะยาว	74	23.49
กำหนดการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	178	56.51
ตารางสอน	132	41.90
ใบงานและใบความรู้	121	38.41
จุลสาร เผยแพร่ผลงานหรือความรู้กลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ	21	6.67
ใบปลิว แผ่นพับ วารสาร	12	3.81
อื่น ๆ	3	0.95
ไม่ตอบ	11	3.49
วิธีการจัดทำเอกสาร		
ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำ	133	42.22
ครูรับผิดชอบ เป็นกลุ่มหรือรายบุคคล	100	31.75
ครูและนักเรียนร่วมกันจัดทำ	78	24.76
นักเรียนจัดทำโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา	18	5.71
อื่น ๆ	21	6.67

จากตารางที่ 17 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 56.51 มีการจัดทำเอกสาร คือ กำหนดการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ รองลงมาครูร้อยละ 41.90 จัดทำตารางสอน ส่วนวิธีการจัดทำเอกสารคือ ครูร้อยละ 42.22 ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำ และรองลงมาครูร้อยละ 31.75 รับผิดชอบ เป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพจำแนกตามปัญหา
ที่พบในการจัดทำเอกสาร

ข้อความ	จำนวน N=315	ร้อยละ
ปัญหาในการจัดทำ เอกสาร		
ครูในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ	3	0.95
ผู้จัดทำไม่มีความรู้เพียงพอ	77	24.44
ผู้จัดทำขาดประสบการณ์	111	35.24
งบประมาณมีจำกัด	212	67.30
ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน	-	-
อื่น ๆ	11	3.49

จากตารางที่ 18 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 67.30 เห็นว่า
ปัญหาในการจัดทำ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ เรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ คือ
งบประมาณในการจัดทำมีจำกัด รองลงมา ร้อยละ 35.24 เห็นว่าผู้จัดทำขาดประสบการณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามประโยชน์
ของ เอกสารที่จัดทำขึ้น

ข้อความ	จำนวน N=315	ร้อยละ
ประโยชน์ของ เอกสารที่จัดทำขึ้น		
ใช้ เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการ เรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	165	52.38
นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	182	57.78
แจกจ่าย เป็นความรู้แก่นักเรียน ครูและชุมชน	29	9.21
ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์	1	0.32
อื่น ๆ	7	2.22
ไม่ตอบ	17	5.40

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 57.78 เห็นว่า
ประโยชน์ของ เอกสารที่จัดทำขึ้นคือ นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนกลุ่มการทำงานและ
พื้นฐานอาชีพ รองลงมา ร้อยละ 52.38 เห็นว่า ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน
กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ น้อยที่สุด ร้อยละ 0.32 ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์

ศูนย์วิจัยที่รพช.ภค
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การสนับสนุนกิจกรรมพิเศษ

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามการเผยแพร่ผลงาน
นักเรียนต่อสาธารณชนและวิธีการในการเผยแพร่ผลงาน

ข้อความ	จำนวน N=315	ร้อยละ
การเผยแพร่ผลงานนักเรียน		
มีการเผยแพร่	191	60.63
ไม่มีการเผยแพร่	124	39.37
วิธีการในการเผยแพร่ผลงานนักเรียน		
จัดแสดงในรูปแบบนิตรศการ	129	40.95
แจกจ่ายตัวอย่างผลงานไปในชุมชน	31	9.84
นำผลงานออกไปจำหน่าย	70	22.22
จัดทำเอกสารแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบ	11	3.49
อื่น ๆ	11	3.49

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 60.63
มีการเผยแพร่ผลงานนักเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพต่อสาธารณชน โดยร้อยละ 40.95
ใช้วิธีการเผยแพร่ผลงานนักเรียนโดยจัดแสดงในรูปแบบนิตรศการ รองลงมา ร้อยละ 22.22
ใช้วิธีการนำผลงานนักเรียนไปจำหน่าย

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวนตามวิธีการ
ในการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ข้อความ	จำนวน N=315	ร้อยละ
วิธีการในการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ		
ยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ	236	74.92
ให้เป็นผู้นำชุมนุมหรือกลุ่มสนใจ	31	9.84
ฝึกอบรมให้เพิ่มเติมเป็นพิเศษ	34	10.79
จัดทำงานพิเศษให้ทำ	18	5.71
รวมกลุ่มนักเรียนเพื่อผลิตสินค้าจำหน่าย	31	9.84
อื่น ๆ	6	1.90
ไม่ตอบ	12	3.81

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 74.92 มีวิธีการ
ในการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการยกย่อง
ชมเชยและประกาศเกียรติคุณ รองลงมาครู ร้อยละ 10.79 ส่งเสริมนักเรียนโดยฝึกอบรม
เพิ่มเติมเป็นพิเศษ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามการ เชิญวิทยากร พิเศษมาบรรยายหรือสอนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
จำนวนครั้งในการ เชิญวิทยากร		
เคย เชิญ 1 ครั้ง	53	16.83
2 ครั้ง ขึ้นไป	97	30.79
ไม่เคย เชิญ	165	52.38
บุคคลที่เชิญมา เป็นวิทยากร		
ศึกษานิเทศก์	11	3.49
ครูในโรงเรียน	54	17.14
ครูในโรงเรียนใกล้เคียง	9	2.86
ผู้ปกครองนักเรียน	90	28.57
ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน	35	11.11
อื่น ๆ	12	3.81

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 52.38

ไม่เคยเชิญวิทยากรพิเศษมาสอนหรือบรรยายในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในปีการศึกษา

2532 ครูร้อยละ 30.79 เคยเชิญวิทยากรพิเศษมาสอนหรือบรรยายตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป

ครูร้อยละ 28.57 จะเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาเป็นวิทยากร ครูจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.86

เชิญครูโรงเรียนใกล้เคียง

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามการจัดสอน และหลักการคัดเลือกงานพิเศษอื่น ๆ มาสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การสอนงานอื่น เป็นพิเศษ		
สอน	234	74.29
ไม่ได้สอน	81	25.71
หลักการคัดเลือกงานมาสอน		
เลือกตามความถนัดของครู	53	16.83
เลือกตามความต้องการของท้องถิ่น	127	40.32
เลือกงานที่เห็นว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในอนาคต	102	32.38
เลือกตามความสนใจและความสามารถของนักเรียน	108	34.29
อื่น ๆ	4	1.30

จากตารางที่ 23 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 74.29 มีการสอนงานอื่น ๆ ให้กับนักเรียน เป็นพิเศษนอกเหนือจากงานที่มีอยู่ในแผนการสอน ครูร้อยละ 40.32 มีหลักในการเลือกงานมาสอนโดยเลือกตามความต้องการของท้องถิ่น รองลงมา ครูร้อยละ 34.29 เลือกตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามจำนวนครั้ง และสถานที่ที่พื่อนัก เรียนไปฝึกงานหรือดูงานนอกสถานศึกษา

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่พื่อนัก เรียนไปฝึกงานหรือดูงาน		
1 ครั้ง	58	18.41
2 ครั้งขึ้นไป	53	16.83
ไม่เคยไป	204	64.76
สถานที่ที่พื่อนัก เรียนไปฝึกงานหรือดูงาน		
สถานประกอบการในชุมชน	58	18.41
โรงเรียนดี เด่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	17	5.40
ที่ทำงานของ เกษตรกรหรือบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น	45	14.29
สถานประกอบการในอำ เภอหรือจังหวัด	9	2.86
อื่น ๆ	9	2.86

จากตารางที่ 24 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 64.76 ไม่เคยพื่อนัก เรียนไปฝึกงานหรือดูงาน เกี่ยวกับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพนอกสถานศึกษา ส่วนครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่เคยพื่อนัก เรียนไปฝึกงานหรือดูงานนั้นร้อยละ 18.41 พื่อนัก เรียนไปฝึกงานหรือดูงานในสถานประกอบการในชุมชน รองลงมา ร้อยละ 14.29 พื่อนัก เรียนไปฝึกงานหรือดูงานที่ที่ทำงานของ เกษตรกรหรือบุคคลตัวอย่างในท้องถิ่น

6. ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนและครูในโรงเรียน

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างปฏิบัติการสอนของครูในโรงเรียน จำแนกตามลักษณะของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างปฏิบัติการสอน		
ครูทุกคนช่วยเหลือกัน เป็นอย่างดี	149	47.30
ครูช่วยเหลือกัน เป็นบางคนและบางโอกาส	150	47.62
ครูต่างคนต่างปฏิบัติงานของตน	16	5.08

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 47.62 เห็นว่า ครูในโรงเรียนมีการช่วยเหลือกัน เป็นบางคนและบางโอกาส รองลงมาครูร้อยละ 47.30 เห็นว่าครูทุกคนช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี ครูจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.08 เห็นว่าครูต่างคนต่างปฏิบัติงานของตน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามกิจกรรม
ที่ปฏิบัติร่วมกัน

รายการ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
กิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกัน		
การเตรียมการสอน	98	31.11
การจัดทำใบงานและใบความรู้	79	25.08
การผลิตสื่อการสอน	149	47.30
การแก้ปัญหาให้นักเรียน	134	42.54
การจัดทำข้อสอบ	160	50.79
การแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นทางวิชาการ	188	59.68
อื่น ๆ	10	3.17

จากตารางที่ 26 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 59.68
เห็นว่า กิจกรรมที่ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนได้ปฏิบัติร่วมกันคือ การแลกเปลี่ยน
ความรู้และความคิดเห็นทางวิชาการ รองลงมาครูร้อยละ 50.79 ร่วมกันจัดทำข้อสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการที่ให้การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
วิธีการในการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน		
จัดสรรงบประมาณให้	111	35.24
จัดสรรทุนการศึกษาให้นักเรียน	19	6.03
จัดหาสื่อการสอนและอุปกรณ์การเรียนให้	99	31.29
ให้ความช่วยเหลือ แนะนำด้านวิชาการและมีการนิเทศ เป็นประจำ	200	63.49
อื่น ๆ	11	3.49

จากตารางที่ 27 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 63.49 เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในด้านการให้ความช่วยเหลือ แนะนำด้านวิชาการและการนิเทศเป็นประจำ รองลงมาครูร้อยละ 35.24 เห็นว่าผู้บริหารสนับสนุนโดยการจัดสรรงบประมาณให้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
วิธีการในการส่งเสริม สนับสนุนของชุมชน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
วิธีการในการส่งเสริม สนับสนุนของชุมชน		
ให้อุปกรณ์การเรียนการสอน	109	34.60
ให้ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน	29	9.21
ให้เงินทุนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน	42	13.33
เป็นวิทยากรหรือผู้อำนวยการ	145	46.03
อื่น ๆ	23	7.30
ไม่ตอบ	29	9.21

จากตารางที่ 28 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 46.03
เห็นว่า ชุมชนให้การส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพด้านการ
เป็นวิทยากรหรือผู้อำนวยการ รองลงมาครูร้อยละ 34.60 เห็นว่า ชุมชนให้อุปกรณ์การเรียน
การสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม

วิธีการในการขอความร่วมมือจากชุมชน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
วิธีการขอความร่วมมือจากชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียน		
ขอความร่วมมือผ่านทางนักเรียน	156	49.52
ขอความร่วมมือผ่านทางกรรมการศึกษาหรือ ผู้นำชุมชน	162	51.43
ขอความร่วมมือผ่านทางเสียงตามสายของโรงเรียน หรือชุมชน	30	9.52
จัดประชุมผู้ปกครอง	150	47.62
ไปพบผู้ปกครอง เป็นรายบุคคล	126	40.00
มีเอกสาร จดหมายไปถึงผู้ปกครอง	59	18.73
อื่น ๆ	2	0.63

จากตารางที่ 29 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 51.43 มีวิธีการขอความร่วมมือจากชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการขอความร่วมมือผ่านทางกรรมการศึกษาหรือผู้นำชุมชน รองลงมาคือ ร้อยละ 49.52 ใช้วิธีขอความร่วมมือผ่านทางนักเรียน

ตอนที่ 3 การปฏิบัติการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

1. การเตรียมการสอน

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามการ
จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนทำการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
สิ่งที่จัดเตรียมก่อนทำการสอน		
สื่อการสอน	267	84.76
ใบงาน	179	56.83
ใบความรู้	93	29.52
แบบฝึกหัด	134	42.54
ชุดการสอน	76	24.13
กิจกรรมสำหรับนักเรียน	237	75.24
เครื่องมือวัดและประเมินผล	176	55.87
อุปกรณ์ฝึกปฏิบัติสำหรับนักเรียน	218	69.21
อื่น ๆ	6	1.90

จากตารางที่ 30 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 84.76
ได้จัดเตรียมสื่อการสอนก่อนทำการสอน รองลงมาครูร้อยละ 75.24 จัดเตรียมกิจกรรม
สำหรับนักเรียน

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.จำแนกตาม
การบันทึกการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การจัดทำบันทึกการสอน		
ทำ	302	95.87
ไม่ได้จัดทำ	13	4.13
วิธีการในการจัดทำ		
บันทึกล่วงหน้าวันต่อวัน	38	12.07
บันทึก เฉพาะวันสอนนั้น ๆ	2	0.63
บันทึกล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์	268	85.08
บันทึกหลังจากที่ทำการสอนแล้ว	2	0.63
อื่น ๆ	5	1.59

จากตารางที่ 31 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 95.87
มีการจัดทำบันทึกการสอน และร้อยละ 85.08 บันทึกการสอนล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
วิธีการเตรียมการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนล่วงหน้า		
แจ้ง	287	91.11
ไม่แจ้ง	28	8.89
การเตรียมสถานที่ล่วงหน้าก่อนสอนภาคปฏิบัติ		
เตรียม	269	85.40
ไม่เตรียม	39	12.38
ไม่ตอบ	7	2.22

จากตารางที่ 32 แสดงว่า ครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 91.11 ได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ทราบก่อนทำการสอน และครูร้อยละ 85.40 ได้มีการเตรียมสถานที่ในการเรียนการสอนล่วงหน้าก่อนทำการสอนภาคปฏิบัติในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ

2. การสอนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
วิธีการนำเข้าสู่บทเรียน

ข้อความ	งานบ้าน		งานเกษตร		งานประดิษฐ์และงานช่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=315		N=315		N=315	
วิธีการในการนำเข้าสู่บทเรียน						
เล่น เกม	112	35.56	47	14.92	47	14.92
ร้อง เพลง	163	51.75	164	52.06	49	15.56
บรรยายภาพ	131	41.59	134	42.54	156	49.52
ใช้ปริศนาคำทาย	76	24.13	109	34.60	51	16.19
สถานการณ์จำลอง	136	43.17	65	20.63	60	19.05
เล่าเรื่องหรือนิทาน	135	42.86	26	8.25	67	21.27
ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ	196	62.22	208	66.03	163	51.75
ทบทวนบทเรียน	228	72.38	214	67.94	189	60.00
อื่น ๆ	3	0.95	-	-	6	1.90
ไม่มีการนำเข้าสู่บทเรียน	7	2.22	9	2.86	23	7.30

จากตารางที่ 33 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ นำเข้าสู่บทเรียน
ด้วยการทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วทั้ง 3 งาน คือ งานบ้าน ร้อยละ 72.38 งานเกษตร
ร้อยละ 67.94 และงานประดิษฐ์และงานช่าง ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการสอน
งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ และงานช่าง

ข้อความ	งานบ้าน		งานเกษตร		งานประดิษฐ์และงานช่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=315		N=315		N=315	
วิธีสอน						
สาธิต	218	69.21	221	70.16	270	85.72
บรรยาย	202	64.13	183	58.10	153	48.57
อภิปราย	160	50.79	153	48.57	123	39.05
ปฏิบัติจริง	262	83.17	279	88.57	272	86.35
แสดงบทบาทสมมติ	158	50.16	53	16.83	37	11.75
ใช้แบบเรียนสำเร็จรูป	58	18.41	57	18.10	71	22.54
ใช้ชุดการสอนหรือศูนย์						
การเรียน	49	15.56	49	15.56	71	22.54
เชิญวิทยากร	49	15.56	72	22.86	115	36.51
กำหนดงานให้นักเรียนค้นคว้า						
ด้วยตนเอง	111	35.24	127	40.32	87	27.62

จากตารางที่ 34 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่
ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงทั้ง 3 งาน กล่าวคือ งานบ้าน ร้อยละ 83.17 งานเกษตร ร้อยละ 88.57
และงานประดิษฐ์และงานช่าง ร้อยละ 86.35 รองลงมา ครูสาธิตทั้ง 3 งาน คือ งานบ้าน
ร้อยละ 69.21 งานเกษตรร้อยละ 70.16 และงานประดิษฐ์และงานช่าง ร้อยละ 85.72

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน

ข้อความ	งานบ้าน		งานเกษตร		งานประดิษฐ์และงานช่าง	
	จำนวน N=315	ร้อยละ	จำนวน N=315	ร้อยละ	จำนวน N=315	ร้อยละ
ส่วนที่เห็นว่ามีความสำคัญในการจัด การเรียนการสอน						
เนื้อหา	56	17.78	41	13.02	10	3.18
ผลงานนักเรียน	19	6.03	28	8.89	83	26.35
ลักษณะนิสัยในการทำงาน	126	40.00	53	16.82	35	11.11
ทักษะและกระบวนการใน การปฏิบัติงาน	89	28.25	146	46.35	87	27.62
ความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียน	6	1.91	11	3.49	86	27.30
การจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับ นักเรียน	19	6.03	36	11.43	14	4.44

จากตารางที่ 35 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 40.00 เห็นว่า ลักษณะนิสัยในการทำงานเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานบ้าน สำหรับงานเกษตรร้อยละ 46.35 เห็นว่า ทักษะและกระบวนการในการปฏิบัติงานเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ส่วนงานประดิษฐ์และงานช่าง ร้อยละ 27.62 เห็นว่า ทักษะและกระบวนการในการปฏิบัติงาน เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีจำนวนใกล้เคียงกันคือร้อยละ 27.30 เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานของนักเรียนเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนงานประดิษฐ์และงานช่าง

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามหลักการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อความ	งานบ้าน		งานเกษตร		งานประดิษฐ์และงานช่าง	
	จำนวน N=315	ร้อยละ	จำนวน N=315	ร้อยละ	จำนวน N=315	ร้อยละ
หลักในการจัดกิจกรรม						
จัดกิจกรรมตามความสามารถ						
ของผู้สอน	22	6.98	19	6.03	71	22.54
จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ						
วัตถุประสงค์การสอน	201	63.81	156	49.52	143	45.40
จัดตามความสนใจและความ						
สามารถของผู้เรียน	55	17.46	69	21.91	86	27.30
จัดให้สอดคล้องกับสถานการณ์						
สำคัญในช่วงนั้น	37	11.75	71	22.54	15	4.76

จากตารางที่ 36 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่มีหลักการในการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์การสอนทั้ง 3 งาน คือ งานบ้านร้อยละ 63.81 งานเกษตร ร้อยละ 49.52
และงานประดิษฐ์และงานช่าง ร้อยละ 45.40

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม

สิ่งที่ควรคำนึงในการจัดการเรียนการสอน

ข้อความ	งานบ้าน		งานเกษตร		งานประดิษฐ์และงานช่าง	
	จำนวน N=315	ร้อยละ	จำนวน N=315	ร้อยละ	จำนวน N=315	ร้อยละ
สิ่งที่ควรคำนึงมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ						
ความสนใจของผู้เรียน	47	14.92	25	7.93	66	20.95
ความสามารถของครูผู้สอน	21	6.67	24	7.62	34	10.79
สภาพและความต้องการของท้องถิ่น	99	31.43	174	55.24	58	18.41
ทักษะและความสามารถของผู้เรียน	74	23.49	42	13.33	127	40.32
ความพร้อมของสื่อการสอนและสถานที่	74	23.49	45	14.29	30	9.53
ไม่ตอบ	-	-	5	1.59	-	-

จากตารางที่ 37 แสดงว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่เห็นว่า

สิ่งที่ควรคำนึงมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนงานบ้าน (ร้อยละ 31.43) และงานเกษตร (ร้อยละ 55.24) คือ สภาพและความต้องการของท้องถิ่น ส่วนงานประดิษฐ์และงานช่างนั้น ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 40.32 เห็นว่า สิ่งที่ควรคำนึงในการจัดการเรียนการสอนคือ ทักษะและความสามารถของผู้เรียน

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม
ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ข้อความ	งานบ้าน		งานเกษตร		งานประดิษฐ์และงานช่าง	
	จำนวน N=315	ร้อยละ	จำนวน N=315	ร้อยละ	จำนวน N=315	ร้อยละ
ระดับความรู้ ความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์และเนื้อหา						
มีความรู้ ความเข้าใจ อย่างดี	108	34.29	77	24.44	52	16.51
มีความรู้ ความเข้าใจ ปานกลาง	164	52.06	190	60.32	200	63.49
มีความรู้ ความเข้าใจน้อย มาก	32	10.16	37	11.75	59	18.73
ไม่ตอบ	11	3.49	11	3.49	4	1.27

จากตารางที่ 38 แสดงว่าครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่มีความรู้ความ
เข้าใจในวัตถุประสงค์และเนื้อหาของงานทุกงานในระดับปานกลาง กล่าวคือ งานบ้านร้อยละ
52.06 งานเกษตร 60.32 งานประดิษฐ์และงานช่าง ร้อยละ 63.49

3. การใช้สื่อการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามประเภทของสื่อการกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ใช้

ข้อความ	จำนวน N=315	ร้อยละ
สื่อการสอนที่ใช้		
รูปภาพ	282	89.52
สไลด์	14	4.44
ของจริง	260	82.54
ของจำลอง	99	31.43
วิดีโอเทป	8	2.54
เทปบันทึกเสียง	27	8.57
อื่น ๆ	6	1.90

จากตารางที่ 39 แสดงว่าครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 89.52

ใช้สื่อการสอนประเภทรูปภาพ รองลงมาคือ ร้อยละ 82.54 ใช้สื่อการสอนประเภทของจริง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามแหล่ง
ที่ได้มาของสื่อการสอน

ข้อความ	จำนวน N=315	ร้อยละ
แหล่งที่ได้มาของสื่อการสอน		
ผลิตขึ้นใช้เอง	136	43.17
ซื้อสำเร็จรูป	152	48.25
ได้รับบริจาค	10	3.17
ยืมจากที่อื่น	74	23.49
อื่น ๆ	14	4.44

จากตารางที่ 40 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 48.25
ได้สื่อการสอนจากการซื้อสำเร็จรูป รองลงมาคือร้อยละ 43.17 ผลิตขึ้นใช้เอง ครูจำนวนน้อย
ที่สุด ร้อยละ 3.17 ได้รับบริจาค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามหลักการ
เลือกสื่อการสอนมาใช้ในการเรียนการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
หลักการ เลือกสื่อการสอนมาใช้		
เลือกสื่อที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น	200	63.49
เลือกสื่อที่ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน	206	65.40
เลือกสื่อที่ตรงตาม เนื้อหาและวัตถุประสงค์	198	62.86
เลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ ของผู้เรียน	121	38.41
อื่น ๆ	4	1.27

จากตารางที่ 41 แสดงว่า ครูกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 65.40
มีหลักการ เลือกสื่อการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพมาใช้ในการเรียนการสอนโดย เลือกใช้
สื่อการสอนที่ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาครูร้อยละ 63.49 เลือกสื่อการสอน
ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการใช้สื่อ
การสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
วิธีการใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
ครูใช้สื่อการสอนเพียงคนเดียว	4	1.27
นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อทุกครั้ง	197	62.54
นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อเป็นบางครั้ง	112	35.56
อื่น ๆ	2	0.63

จากตารางที่ 42 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 62.54 ใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอนทุกครั้ง รองลงมาครูร้อยละ 35.56 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อเป็นบางครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การวัดและประเมินผล

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการ
ในการประเมินความรู้ก่อนเรียนก่อนทำการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การประเมินความรู้ก่อนเรียนก่อนทำการสอนงานต่าง ๆ		
มีการประเมิน	289	91.75
ไม่มีการประเมิน	26	8.25
วิธีการในการประเมินความรู้ก่อนเรียนก่อนสอน		
ซักถาม	242	76.83
ใช้แบบทดสอบ	156	49.52
ให้นักเรียนเขียนหรือเล่าเรื่อง	75	23.81
อื่น ๆ	16	5.08

จากตารางที่ 43 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วน ร้อยละ 91.75
มีการประเมินความรู้ก่อนเรียนก่อนทำการสอน ครูร้อยละ 76.83 ใช้วิธีการซักถาม รองลงมา
ครูร้อยละ 49.52 ใช้แบบทดสอบ

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการ
ในการวัดและประเมินผลหลังการสอน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การวัดและประเมินผลหลังการสอนแต่ละครั้ง		
มีการวัด	305	96.83
ไม่มีการวัด	10	3.17
วิธีการในการวัดและประเมินผลหลังการสอน		
ใช้แบบทดสอบ	202	64.13
ซักถามปากเปล่า	176	55.87
ตรวจผลงานนักเรียน	254	80.63
สังเกตพฤติกรรม	194	61.59
อื่น ๆ	4	1.27

จากตารางที่ 44 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่มีการวัด
และประเมินผลการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพหลังการสอนแต่ละครั้ง โดย ครู
ร้อยละ 80.43 ใช้วิธีตรวจผลงานนักเรียน รองลงมาครูร้อยละ 64.13 ใช้แบบทดสอบ

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการประเมินผลงานภาคปฏิบัติของนักเรียน

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
วิธีการในการประเมินผลงานนักเรียน		
ครูให้นักเรียนให้คะแนนกันเอง	58	18.41
ครูประเมินโดยการให้แบบจัดอันดับคุณภาพ	239	75.87
ครูประเมินโดยการให้แบบมาตราส่วนประมาณค่า	30	9.52
ครูใช้แบบตรวจสอบรายการ	98	31.11
อื่น ๆ	3	0.95

จากตารางที่ 45 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 75.87 ประเมินผลงานภาคปฏิบัติของนักเรียนโดยการให้แบบจัดอันดับคุณภาพ รองลงมาครูร้อยละ 31.11 ใช้วิธีการตรวจสอบรายการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามแหล่งที่ได้มาของ
เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
แหล่งที่มาของ เครื่องมือวัดและประเมินผล		
ครูผู้สอนสร้างขึ้นเอง	141	44.76
ครูในโรงเรียนร่วมกันจัดทำ	56	17.78
กลุ่มโรงเรียนจัดทำ	91	28.89
อำเภอหรือจังหวัดจัดทำ	13	4.13
ได้จากคู่มือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกรมวิชาการ	200	63.49
ได้จากคู่มือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของสำนักพิมพ์		
เอกชน	98	31.11
อื่น ๆ	4	1.27

จากตารางที่ 46 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ
63.49 ได้เครื่องมือวัดและประเมินผลกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพจากคู่มือวัดจุดประสงค์
การเรียนรู้ของกรมวิชาการ รองลงมาครูร้อยละ 44.76 สร้างขึ้นเอง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามการนำผล
จากการวัดและประเมินผลกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพไปใช้ประโยชน์

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
การนำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ประโยชน์		
ใช้ในการปรับปรุงการสอน	244	77.46
ใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนตอนที่ 1 (ภาคปฏิบัติ) ของนักเรียน	149	47.30
ใช้ปรับปรุงการเรียนของนักเรียน	164	52.06
ใช้เป็นเกณฑ์ในการสำรวจเจตคติและพฤติกรรมของ นักเรียนในการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	135	42.86
อื่น ๆ	2	0.63

จากตารางที่ 47 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ
77.46 นำผลจากการวัดและประเมินผลกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพไปใช้ในการปรับปรุง
การสอน รองลงมาครูร้อยละ 52.06 นำไปใช้ปรับปรุงการเรียนของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในห้องเรียน

ตารางที่ 48 จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ที่ปฏิบัติ

ข้อความ	จำนวน N = 315	ร้อยละ
พฤติกรรมของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ		
การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ชักถาม หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล	301	95.56
การเดินสังเกตพร้อมกับการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม	306	97.14
การแสดงความ เป็นกันเองกับนักเรียน	304	96.57
การเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งกฎ ระเบียบในห้องเรียน	268	85.08
การเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม		
การเรียนการสอน	313	99.37
การปฏิบัติตน เป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักเรียน	306	97.14
การควบคุมดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ		
ข้อบังคับ	304	96.51

จากตารางที่ 48 แสดงว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพร้อยละ 95.56 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ชักถามหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลได้ ครูร้อยละ 97.14 เดินสังเกตและแนะนำช่วย เหลือขณะนักเรียนทำกิจกรรมและปฏิบัติตนให้ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน ได้ครู ร้อยละ 96.51 มีความ เป็นกันเองกับนักเรียนและควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้ และครูร้อยละ 99.37 เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอน

ผลการสังเกตการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งมีตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการสังเกตจำนวน 30 คน จากโรงเรียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก 5 อันดับแรก
และ 5 อันดับสุดท้ายของจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 โรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

ก. การปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน
ที่อยู่ในกลุ่ม 5 อันดับแรก ซึ่งมีจำนวน 15 คน มีดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีจำนวน
นักเรียนระหว่าง 70-160 คน มีครู 6-12 คน มีโรงเรียน 1 โรงเรียน มีสภาพพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์
ส่วนอีก 4 โรงเรียน มีสภาพแห้งแล้ง และขาดน้ำในการอุปโภคบริโภค

2. สถานภาพของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า จากจำนวน
ตัวอย่างประชากรในโรงเรียน 5 อันดับแรกจำนวน 15 คน มีครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
จำนวน 10 คน เป็นเพศหญิง ครูอายุระหว่าง 26-30 ปี มีจำนวน 8 คน ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี
จำนวน 11 คน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมาแล้ว 7-8 ปี
จำนวน 8 คน ทุกคนเป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกกลุ่มประสบการณ์และมีครูจำนวน 12 คน
ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

3. การจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน พบว่า ครูกลุ่มการงาน
และพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 5 อันดับแรกทุกโรงเรียน จัดให้มีพื้นที่สำหรับจัด เป็นแปลงเกษตร
แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าทุกโรงเรียนมีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ส่วนนี้ในการจัดการ เรียนการสอนน้อยมาก
สำหรับโรงฝึกงาน เรือนเพาะชำ ห้องโภชนาการหรือโรงอาหาร โรงเรียนที่จัดให้มี
สถานที่ดังกล่าวครบทั้ง 3 อย่าง มีจำนวน 2 โรงเรียน ส่วนในด้านการจัดแสดงผลงานนักเรียนใน
กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพและการจัดป้ายนิเทศหรือกระดานข่าวกลางแจ้ง เพื่อเผยแพร่ผลงาน
และข่าวสารต่อสาธารณชนมีครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 2 โรงเรียนจัดให้มีโดยจัดไว้
หน้าห้องพักครูหรือหน้าอาคารเรียน นอกจากนี้พบว่าทุกโรงเรียนไม่ปรากฏการจัดตั้งชุมนุมหรือกลุ่ม
สนใจสำหรับนักเรียนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเลย

4. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐาน
อาชีพในโรงเรียน 5 อันดับแรกจำนวน 13 คน มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการ
จัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการนำผลงานนักเรียนมาเป็นอุปกรณ์

ในการตกแต่ง แต่การจัดตกแต่งห้องเรียนจะมุ่งจัดให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่ม
 ประสพการณ์อื่นด้วย ส่วนการจัดป้ายนิเทศและมุมหนังสือกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
 ครูจำนวน 10 คน จัดให้มีโดยจัดร่วมกันกับกลุ่มประสพการณ์อื่น

5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
 มีรายละเอียดที่พบดังนี้

5.1 การนำเข้าสู่บทเรียน พบว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
 จำนวน 11 คน นำเข้าสู่บทเรียนโดยการทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วทั้ง 3 งาน ส่วนครูอีก
 4 คน นำเข้าสู่บทเรียนโดยการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบทั้ง 3 งาน

5.2 การจัดการเรียนการสอนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์
 และงานช่าง ผลการสังเกตการปฏิบัติงานพบว่า

5.2.1 การจัดการเรียนการสอนงานบ้าน จากการสังเกตการ
 ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนงานบ้านของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 5 คน
 พบว่า เนื้อหาที่สอนในระหว่างการสังเกตการปฏิบัติงานคือ เรื่อง เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายได้แก่
 การซักและจัดเก็บเสื้อผ้า ซึ่งครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพทั้ง 5 คน ใช้วิธีสอนแบบให้
 นักเรียนปฏิบัติจริง จำนวน 1 คน สาธิตขั้นตอนต่าง ๆ ให้นักเรียนดูก่อนให้นักเรียนปฏิบัติจริง ส่วนอีก
 4 คน ใช้วิธีอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ให้นักเรียนฟังก่อนแล้วให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง และในการ
 เตรียมการด้านสื่อการสอน ครูทุกคนให้นักเรียนนำเสื้อผ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น
 ผงซักฟอกกาละมั่ง เตารีดและอื่น ๆ ที่จำเป็นมาเอง ซึ่งในการสาธิตหรืออธิบายครูจะใช้ปรกรณ์
 ต่าง ๆ จากที่นักเรียนเตรียมมา ด้านการประเมินผล ครูจำนวน 3 คน ประเมินผลการเรียน
 ของนักเรียนโดยการตรวจผลงานของนักเรียนและมีการจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ส่วนอีก 2 คน
 ไม่ปรากฏการประเมินผลและการจดบันทึก

5.2.2. การจัดการเรียนการสอนงานเกษตร จากการสังเกตการ
 ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 5 คน
 พบว่า เนื้อหาที่สอนในระหว่างการสังเกตการปฏิบัติงานคือ การเตรียมดิน การปลูกพืชและการ
 เพาะถั่วงอก ซึ่งทุกเนื้อหาครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่สอนงานเกษตรทุกคนใช้วิธีสอนแบบ
 บรรยายหรืออธิบายขั้นตอนต่าง ๆ แล้วสาธิตให้นักเรียนดูหลังจากนั้นจึงให้นักเรียนปฏิบัติจริง
 ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการสอนเช่น ภาชนะในการใส่ดิน ปุ๋ยคอก พันธุ์พืช ฟางข้าว แกลบเผา
 เมล็ดถั่วเขียว เป็นต้น ครูทุกคนให้นักเรียนจัดหามาเองโดยครูสั่งไว้ล่วงหน้า ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ที่ครู

ให้นักเรียนนำมานั้นจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ตามรายการในแผนการสอนทั้งสิ้นซึ่งครูส่วนใหญ่จะไม่คำนึงถึงสภาพของท้องถิ่น ในด้านการประเมินผล ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 1 คน มีการประเมินผลโดยการตรวจผลงานนักเรียนและมีการจดบันทึกไว้เป็นหลักฐานและครูจำนวน 2 คน ประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยการตรวจผลงานแต่ไม่มีมีการจดบันทึก ส่วนครูอีก 2 คน ไม่ปรากฏการประเมินผล

5.2.3 การจัดการเรียนการสอนงานประดิษฐ์และงานช่าง

จากการสังเกตการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนงานประดิษฐ์และงานช่างของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 5 คน พบว่า เนื้อหาที่สอนในระหว่างการสังเกตการปฏิบัติงานคือ การประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุ งานสาน การเย็บกระทง 4 มุม ซึ่งครูทุกคนใช้วิธีสอนแบบสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติจริง ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ครูทุกคนสั่งให้นักเรียนจัดหามาเอง เช่น ใบมะพร้าวในการสอนงานสาน ใบตองในการสอนการเย็บกระทง 4 มุม กล้องกระดาษ หลอดด้าย ฝาจับนำอัดลมในการสอนการประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุ เป็นต้น วัสดุอุปกรณ์ที่ครูสั่งให้นักเรียนนำมาส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ครูจำนวน 4 คน ใช้วิธีตรวจผลงานนักเรียนและให้คะแนนตามผลงานที่ปรากฏ ส่วนครูอีก 1 คน ไม่ปรากฏการประเมินผล

ข้อที่นำสังเกตสำหรับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพทั้ง 3 งาน พบว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 5 อันดับแรกทุกคนไม่มีกิจกรรมขั้นสรุปผลและไม่ปรากฏการประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนก่อนสอน

6. การใช้สื่อการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า ทุกคนใช้สื่อการสอนประเภทของจริง โดยให้นักเรียนเป็นผู้จัดหาและครูทุกคนใช้อุปกรณ์ในการสาธิตจากที่นักเรียนเตรียมมา ส่วนสื่อการสอนประเภทที่ต้องผลิตขึ้นใช้เองนั้นพบว่า ยังมีจำนวนน้อยและส่วนใหญ่เป็นสื่อการสอนสำหรับงานประดิษฐ์และงานช่าง สำหรับการจัดเก็บสื่อการสอนพบว่า ครูทุกคนเก็บสื่อการสอนไว้ในห้องเก็บสื่อหรือในศูนย์สื่อของโรงเรียน ยกเว้นสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นใช้เองส่วนใหญ่จะเก็บไว้ในห้องเรียนที่ตนเองสอนอยู่ การจัดเก็บสื่อการสอน จากการสังเกตพบว่า โรงเรียนใน 5 อันดับแรก ทุกโรงเรียนยังขาดระบบในการจัดเก็บอยู่มาก เช่น ไม่มีบัญชีควบคุมสื่อ การจัดเก็บไม่เป็นระเบียบ ไม่เป็นหมวดหมู่ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เน้นการใช้สื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นจะมุ่งใช้วัสดุตามแผนการสอนที่ระบุไว้เท่านั้น

7. การวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ส่วนใหญ่มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน โดยการตรวจผลงานนักเรียนที่ได้กล่าวแล้วในเรื่องการจัดการเรียนการสอน และยังพบว่า ครูไม่ให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยในการทำงานและกระบวนการในการทำงานทั้ง 3 งาน

8. ปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในห้องเรียน พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ในโรงเรียน 5 อันดับแรก มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

ข. ผลการสังเกตการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่ม 5 อันดับสุดท้าย จำนวน 15 คน ปรากฏผลดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียน พบว่า แต่ละโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนระหว่าง 60 - 180 คน มีครู 6 - 12 คน มีโรงเรียน 1 โรงเรียน ที่มีสภาพพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ส่วนอีก 4 โรงเรียนมีสภาพแห้งแล้งและขาดน้ำในการอุปโภคบริโภค

2. สถานภาพของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า มีครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ 8 คน เป็นเพศชาย ครูที่มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี เป็นเพศชาย 5 คน หญิง 3 คน รวม 8 คน ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา จำนวน 12 คน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ 7 - 9 ปี จำนวน 11 คน ครูทุกคนเป็นครูประจำชั้น และมีครูจำนวน 11 คน ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

3. การจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 5 อันดับสุดท้ายทุกโรงเรียนจัดให้มีพื้นที่สำหรับจัดเป็นแปลงเกษตร แต่มีโรงเรียนในกลุ่มนี้เพียง 1 โรงเรียน ที่มีการใช้พื้นที่ส่วนนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เช่น การจัดแปลงตัวอย่างไร่นาสวนผสม บ่อเลี้ยงปลา เป็นต้น ส่วนโรงเรียนอีก 4 โรงเรียน ยังมีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ส่วนนี้น้อยมาก และจากการสังเกตพบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดให้มีโรงฝึกงาน โรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียน จัดให้มีเรือนเพาะชำ และโรงเรียนจำนวน 2 โรงเรียน จัดให้มีห้องโภชนาการหรือโรงอาหาร ด้านการจัดแสดงผลงานนักเรียนและการจัดป้ายนิเทศหรือกระดานข่าวกลางแจ้ง เพื่อเผยแพร่ผลงานหรือข่าวสารในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ต่อสาธารณชนนั้น ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 5 อันดับสุดท้าย 2 โรงเรียน จัดให้มีโดยจัดไว้หน้าห้องพักครูหรือหน้าอาคารเรียน และพบว่า มีโรงเรียนเพียง 1 โรงเรียน ที่จัดให้มีชุมนุมหรือกลุ่มสนใจสำหรับนักเรียนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

4. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนพบว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ในโรงเรียน 5 อันดับสุดท้ายจำนวน 12 คน ที่มีการตกแต่งห้องเรียน เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยการนำเอาผลงานนักเรียนมาเป็นอุปกรณ์ในการตกแต่ง และจำนวน 8 คน มีการจัดป้ายนิเทศและมุมหนังสือกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในห้องเรียน โดยจัดร่วมกับกับกลุ่มประสบการณ์อื่น

5. การจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีดังนี้

5.1 การนำเข้าสู่บทเรียน พบว่า ครูจำนวน 8 คน นำเข้าสู่บทเรียน โดยการทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว และการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ส่วนครูอีก 7 คน ไม่มีกิจกรรมขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

5.2 การจัดการเรียนการสอนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง ผลการวิจัยพบว่า

5.2.1 การจัดการเรียนการสอนงานบ้าน จากการสังเกตการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนการสอนงานบ้านของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 5 คน พบว่า เนื้อหาที่สอนในระหว่างการสังเกตการปฏิบัติงานคือ เรื่อง เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ได้แก่ การซักรีดและซ่อมแซมเสื้อผ้า ซึ่งครูจำนวน 3 คน ใช้วิธีสอนแบบสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติจริง ส่วนครูอีก 2 คน ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย แต่มีข้อที่น่าสังเกตว่า ครูทุกคนไม่มีกิจกรรมขั้นสรุป ส่วนการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ครูทุกคนสั่งให้นักเรียน เป็นผู้จัดหาเอง

5.2.2 การจัดการเรียนการสอนงานเกษตร จากการสังเกตการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 5 อันดับสุดท้ายจำนวน 5 คน พบว่า เนื้อหาที่สอนระหว่างการสังเกตการปฏิบัติงาน คือ เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ การเตรียมดิน การปลูกพืชตามฤดูกาล ซึ่งในเรื่องไม้ดอกไม้ประดับ ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายและนำนักเรียนไปดูของจริงนอกห้องเรียน ส่วนเรื่องการเตรียมดินสำหรับปลูกพืชและการปลูกพืชตามฤดูกาล ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายและให้นักเรียนปฏิบัติจริง และครูทุกคนมีวิธีการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสอน โดยการสั่งให้นักเรียนนำวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน เช่น

จอบ เสียม ทุเรียน พันธ์พืช ฯลฯ มาเอง และครูทุกคนใช้สื่อการสอนในการสาธิตจากที่นักเรียนเตรียมมา ด้านการประเมินผลครูจำนวน 1 คน ประเมินโดยการตรวจผลงานนักเรียน ส่วนครูอีก 4 คน ไม่ปรากฏการประเมิน

5.2.3 การจัดการเรียนการสอนงานประดิษฐ์และงานช่าง จากการสังเกตการปฏิบัติของครู จำนวน 5 คน พบว่า เนื้อหาที่สอนในระหว่างการสังเกตคือ งานสานงานถัก และกาเย็บกระทง 4 มุม ซึ่งพบว่า ทุกเนื้อหาครูทุกคนใช้วิธีสอนแบบสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติจริง ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ครูทุกคนสั่งให้นักเรียนจัดหามาเองเป็นการล่วงหน้า เช่น ผ้า เข็ม ด้าย ไบอะพราว ไบตอง เป็นต้น ด้านการประเมินผลครูจำนวน 4 คน ประเมินจากผลงานนักเรียน ส่วนครูอีก 1 คน ไม่ปรากฏการประเมิน และเป็นที่น่าสังเกตว่า ครูทุกคนไม่มีกิจกรรมในชั้นสรุป

6. การใช้สื่อการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จากการสังเกตครู จำนวน 15 คน พบว่า ครูทุกคนใช้สื่อการสอนประเภทของจริง โดยให้นักเรียนเป็นผู้จัดหาและครูใช้สื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนงานต่าง ๆ จากวัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียนจัดเตรียมมา ส่วนสื่อการสอนที่ต้องผลิตขึ้นใช้เองพบว่า ยังมีจำนวนน้อยและมีเฉพาะงานประดิษฐ์และงานช่าง การจัดเก็บสื่อการสอน พบว่า มีครูในโรงเรียน 5 อันดับสุดท้ายเพียง 1 โรงเรียนที่มีวิธีการจัดเก็บสื่อการสอนอย่างมีระบบ เช่น มีบัญชีควบคุมสื่อ มีการจัดเก็บสื่ออย่างมีระเบียบ เป็นหมวดหมู่ เป็นต้น

7. การวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 8 คน มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน โดยการตรวจผลงานนักเรียน ส่วนอีก 7 คน ไม่ปรากฏการประเมิน

8. ปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในห้องเรียน พบว่า ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 5 อันดับสุดท้าย ทุกคนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

ค. ผลจากการสังเกตการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน จากโรงเรียน 10 โรงเรียนมีผลสรุปคือ

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่เลือกได้เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 60 - 180 คน มีครู 6 - 12 คน มีโรงเรียนจำนวน 8 ใน 10 โรงเรียนมีสภาพทางภูมิศาสตร์แห้งแล้ง ขาดน้ำที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค
2. สถานภาพของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ 7 - 9 ปี ทุกคนเป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกกลุ่มประสบการณ์และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
3. การจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนทุกโรงเรียนจัดให้มีพื้นที่สำหรับจัดทำเป็นแปลงเกษตร แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ในพื้นที่ส่วนนี้มีการใช้ประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพอยู่น้อยมาก ส่วนโรงฝึกงาน โรงเรียน 9 ใน 10 โรงเรียนจัดให้มีเรือนเพาะชำ 8 ใน 10 โรงเรียนจัดให้มีห้องโภชนาการหรือโรงอาหาร 6 ใน 10 โรงเรียน จัดให้มีด้านการจัดแสดงผลงานนักเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพและการจัดป้ายนิเทศหรือกระดานข่าวกลางแจ้ง เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 4 ใน 10 โรงเรียน ได้จัดให้มีโดยจัดไว้หน้าห้องพักครูหรือหน้าอาคารเรียน นอกจากนี้พบว่า มีเพียง 1 โรงเรียน ที่จัดให้มีชุมนุมหรือกลุ่มสนใจของนักเรียนสำหรับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
4. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่มักมีการจัดตกแต่งห้องเรียน เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการนำผลงานนักเรียนมาใช้เป็นอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียน แต่การจัดตกแต่งห้องเรียนจะมุ่งจัดให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นด้วย ส่วนการจัดป้ายนิเทศและมุมหนังสือกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในห้องเรียนก็เป็นไปในลักษณะเดียวกันคือ จัดร่วมกับกลุ่มประสบการณ์อื่น

5. การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีรายละเอียดที่พบดังนี้

5.1 การนำเข้าสู่บทเรียน จากการสังเกตการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่นำเข้าสู่บทเรียนโดยการทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ทั้ง 3 งานคือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง

5.2 การจัดการเรียนการสอนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง ผลการสังเกตการปฏิบัติงานพบว่า

5.2.1 การจัดการเรียนการสอนงานบ้าน จากการสังเกตการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนงานบ้านของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 10 คน พบว่า เนื้อหาที่สอนในระหว่างการสังเกตการปฏิบัติงาน คือ เรื่อง เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ได้แก่ การซักรีดและจัดเก็บเสื้อผ้า ซึ่งครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ 8 ใน 10 คน ใช้วิธีสอนแบบให้นักเรียนปฏิบัติจริง โดย 3 ใน 8 คน สาธิตให้นักเรียนดูก่อนให้นักเรียนปฏิบัติจริง ส่วน 5 ใน 8 คน ใช้วิธีอธิบายหรือบรรยายขั้นตอนต่าง ๆ ให้นักเรียนฟังก่อนแล้วจึงให้นักเรียนปฏิบัติจริง ในด้านการเตรียมสื่อการสอนครูให้นักเรียนนำเสื้อผ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผงซักฟอก กาละมัง เตารีดและอื่น ๆ ที่จำเป็นมาเอง โดยครูจะใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนเตรียมมาในการสาธิต ส่วนด้านการประเมินผล ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ 4 ใน 10 คน ประเมินผลโดยการตรวจผลงานนักเรียน และจดบันทึกไว้ ส่วน 6 ใน 10 คน ไม่ปรากฏการประเมินผล และการจดบันทึก

5.2.2 การจัดการเรียนการสอนงานเกษตร จากการสังเกตการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร จำนวน 10 คน พบว่า เนื้อหาที่สอนในระหว่างการสังเกตการปฏิบัติงาน คือ การเตรียมดิน การปลูกพืชตามฤดูกาลและการเพาะถั่วงอก ซึ่งทุกเนื้อหาครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ใช้วิธีสอนแบบสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติจริง ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อการสอนนั้น ครูสั่งให้นักเรียนเป็นผู้จัดหามาก่อนล่วงหน้า เป็นที่น่าสังเกตว่าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ครูสั่งนักเรียนนำมานั้น ครูจะยึดถือตามแผนการสอนเป็นหลัก ส่วนใหญ่จะไม่คำนึงถึงสภาพท้องถิ่น ส่วนด้านการประเมินผล ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ 2 ใน 10 มีการประเมินผลโดยการตรวจผลงานนักเรียนและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ส่วน 8 ใน 10 คน ไม่ปรากฏการประเมินผลและการจดบันทึก

5.2.3 การจัดการเรียนการสอนงานประดิษฐ์และงานช่าง

จากการสังเกตการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนงานประดิษฐ์และงานช่างของครูกลุ่ม
 การงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 10 คน พบว่า เนื้อหาที่สอนในระหว่างการสังเกตการปฏิบัติงาน
 คือ การประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุ งานสาน การเย็บกระทง 4 มุม ซึ่งในการสอนครูใช้วิธีสอน
 แบบสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติจริง ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ครูเป็นผู้สั่งให้
 นักเรียนจัดหามาเองเป็นการล่วงหน้า ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
 ด้านการประเมินผล ครู 8 ใน 10 คน ใช้วิธีตรวจผลงานนักเรียน และให้คะแนนตามผลงาน
 ที่ปรากฏ ส่วน 2 ใน 10 คน ไม่ปรากฏการประเมินผล

ข้อที่น่าสังเกตสำหรับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
 ทั้ง 3 งาน พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ 27 ใน 30 คน ให้ความสำคัญต่อผลงาน
 นักเรียนมากที่สุด ส่วน 3 ใน 30 คน ให้ความสำคัญต่อกระบวนการทำงานและผลงานนักเรียน
 เท่า ๆ กัน อีกอย่างหนึ่งครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพจะจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอน
 ทุกอย่าง โดยส่วนใหญ่มิได้คำนึงถึงสภาพและความต้องการของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่า ครูกลุ่ม
 การงานและพื้นฐานอาชีพ 27 ใน 30 คน ไม่มีกิจกรรมชั้นสรุป

6. การใช้สื่อการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า ครูกลุ่มการงาน
 และพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนที่เป็นประเภทของจริง โดยส่วนใหญ่ให้นักเรียนเป็นผู้จัดหา
 และในการสาธิตของครูส่วนใหญ่จะใช้วัสดุอุปกรณ์จากนักเรียน ส่วนสื่อการสอนประเภทที่ต้องผลิต
 ขึ้นใช้เองนั้นพบว่า ยังมีจำนวนน้อยซึ่งสื่อการสอนประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อการสอนสำหรับงาน
 ประดิษฐ์และงานช่าง สำหรับการจัดเก็บสื่อการสอนพบว่า ส่วนใหญ่จัดเก็บไว้ในห้องเก็บสื่อหรือ
 ศูนย์สื่อของโรงเรียน ยกเว้นสื่อการสอนประเภทผลิตขึ้นใช้เอง ส่วนใหญ่จะเก็บไว้ในห้องเรียน
 ที่ผู้จัดทำสอนอยู่ ในการจัดเก็บสื่อการสอนนี้จากการสังเกต พบว่า ส่วนใหญ่ยังขาดระบบในการ
 จัดเก็บอยู่ เพราะมีการวางสื่อการสอนไว้ไม่เป็นหมวดหมู่ ไม่เป็นระเบียบ ขาดระบบการควบคุม
 เช่น ไม่มีบัญชีสื่อการสอน บัญชีการใช้สื่อการสอน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า ครูกลุ่มการงาน
 และพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ไม่เน้นการใช้วัสดุในท้องถิ่น แต่จะมุ่งใช้วัสดุตามแผนการสอนที่ระบุไว้

7. การวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน จากการตรวจผลงาน เป็นสำคัญไม่ให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยในการทำงานและกระบวนการในการทำงานทั้ง 3 งาน นอกจากนี้ไม่ปรากฏการประเมินความรู้ที่นักเรียนก่อนทำการสอนและส่วนใหญ่ไม่ปรากฏการจดบันทึกผลการประเมิน

8. ปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน พบว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

จากผลการสังเกตการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 5 อันดับแรก และ 5 อันดับสุดท้ายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า ครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียน 5 อันดับแรก และ 5 อันดับสุดท้ายปฏิบัติงานในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ในทุก ๆ ทุกด้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย